

ONLINE SÖZLEŞMELER

Teknoloji, şirketlerin satın alma bölümlerinin elektronik posta ile ulusal ya da deniz aşırı satıcılardan teklif etmelerine olanak sağlamıştır.

Teknoloji, şirketlerin satın alma bölümlerinin elektronik posta ile ulusal ya da deniz aşırı satıcılardan teklif kabul etmelerine imkan sağlamıştır. Bu yönetime göre üst düzey yöneticilerin bilgisi olmaksızın şirketlerin enformasyon bölümleri internetten anlaşmayı yükleyecek, geliştirme bölümü muhtemel müşterilerle elektronik posta yolu ile anlaşma yapacaktır. Şirketin yöneticileri online sözleşmelerin nasıl ve ne şekilde yürütüldüğü, kurallara aykırı davranılması halinde yaptırımların neler olacağı konularında bilgi sahibi olmalıdır.

Teklif ve Kabul

Bir sözleşmenin formasyonunda bir taraf bir teklif yaparken, bir taraf da bu teklifi kabul eden durumundadır. Bir sözleşmenin nerede ve ne zaman yapıldığını belirlemek için kabul ve teklifin zamanı ve yeri özenle tanımlanmalıdır.

Genel olarak bütün dünyaya sunulan web sitesi reklamları ve hatta fiyat listesi ve ürün katalogları sözleşmeye yönelik bir tekliften çok mal veya hizmetin satın alınmasına yönelik bir davettir. Satın alma teklifini yapan, ürün yada hizmeti elde etmek isteyen müşteridir. Daha sonra sıra teklifi kabul edip etmeyecek olan satıcıya gelir. Bu nedenle, birçok online işlem modelinde olduğu gibi, müşteri mal sağlayanın web sistemine siparişini verdiğinde teklif gerçekleşmiş olmaktadır.

Genel olarak kural, bir sözleşmenin, teklifin kabulünün teklif edene ulaşana (bildirilene) kadar sözleşmenin tamamlanmamış olduğudur. Bunun en kısa yolu teklifi kabul eden tarafın kabulünü teklif eden tarafa bildirmesidir. Ancak bu durum pratikte gerçekleşmeyebilir. Belirlenen koşullar altında kabulün gerçekleşip gerçekleşmediği ifadeye ve kabul eden tarafın davranışına bağlıdır. Bu durum normal olarak şu iki soruyu gündeme getirecektir: i) Teklife tam muvafakat verilmiş midir? Ve ii) Bu muvafakat teklif edene bildirilmiş midir?

Birinci soru, verilmiş herhangi bir söz olmaksızın teklifi kabul edenin tavrına göre müspet olarak cevaplanabilir. Ancak kabul eden tarafın tavrından teklifi kabul ettiği iması alınır, ikinci soru muvafakatın dışsal bir göstergesini, kabul eden tarafın bir söz yada bir davranışını gerektirmektedir. Bu da yasa tarafından kabulün teklifi verene iletimi, bildirim kabulü olarak görülecektir. Bu gereklilik eğer teklif eden taraf kabul bildiriminden vazgeçerse engellenebilir. Böyle durumlarda kabul belirli bir tutuma bağlı olacaktır. Bu duruma örnek olarak tek taraflı sözleşmeler verilebilir. Böyle durumlarda paranın belirli bir davranışın ardından ödeneceği sözü verilmiştir. Bu davranışın gerçekleşmesi kabul olarak tanınacaktır.

Teklif ve Kabulü Tanımlamak

Malın dağıtımından önce etkili olan iki faktör vardır: i) Müşterinin kredi kartının borçlandırılması ve ii) Müşterinin ısmarladığı malın seçilip, paketlenmesi.

Birçok online perakende satış sistemi müşterinin bir malı alma teklifinin kabul edildiğini belirleyen açık bir mekanizmaya sahip değildir. Sıklıkla müşteri ısmarladığı mal eline ulaştığında teklifinin kabul edildiğini anlayacaktır. Ancak malın dağıtımından önce etkili olan iki faktör vardır: i) Müşterinin kredi kartının borçlandırılması ve ii) Müşterinin ısmarladığı malın seçilip, paketlenmesi. Müşterinin kredi kartının borçlandırılması ve ısmarladığı malın seçilip paketlenmesinin, müşterinin teklifinin kabulü anlamına gelmesi tartışılabilir. Bu sorunun cevabını vermek daha zordur. Tüccar tarafından, bu tür kabul iletişiminin yapıldığını, yasa hangi söz yada davranışa göre değerlendirecektir? Kredi kartının borçlandırılması ya da malın seçilip paketlenmesi müşteri tarafından görülmemektedir.

Yukarıda açıklananlar dışında, müşteri ısmarladığı mal için tüccara para ödemiş olmasına rağmen, müşteri için koruyucu bir sözleşme yoktur. Müşteri kredi kartının borçlandırılmasını kabul olarak görmektedir. Bu durumda yasa müşteriye mal eline geçmeden önce herhangi bir sözleşme yaptırımına tabi tutmamaktadır.

Sözleşmenin Oluşturulma Yeri

Sözleşmenin nerede oluşturulduğu hususu, açıklık olmaması nedeniyle yasa açısından önem arz etmektedir.

Sözleşmenin nerede oluşturulduğu hususu, açıklık olmaması nedeniyle yasa açısından önem arz etmektedir. Yasada kabulün yapıldığı yer hayati rol oynamaktadır. Kabulün iletiminin web tarayıcısı yoluyla yapılması ilk el iletişim olarak görülecektir. Tüccarın, ısmarlama isteğinin kabul edildiğinin müşteriye iletimi ve müşterinin bilgisayarında tarayıcıyı kullanarak kabulü görmesi halinde sözleşme tarayıcıda yapılmış sayılmaktadır. Çünkü kabulü gösteren şifre müşterinin tarayıcısına gönderilmiştir. Sayfanın şifresi, tüccarın sayfasında bulunsa da, yasanın burayı iletim yeri olarak kabul etmesi şüphelidir. Kabulün metin olarak onun okunduğu yerin tercih edilmesi daha yüksek olasılığa sahiptir.

Kabulün bir hareketin gerçekleşmesiyle geçerli kılındığı durumlarda, sözleşmenin icra edildiği yer bu hareketin yapıldığı yer olarak kabul edilecektir. Bu duruma örnek, kabulün posta yoluyla yapılmasıdır. Bu durumda sözleşmenin oluşturulduğu yer mektubun yollandığı yerdir.

Online Sözleşme Oluşumu ve Buna Göre Hangi Ülke Yasalarının Uygulanacağını Tespiti

Kabulün açık olarak iletilmediği durumlarda online sözleşme nerede oluşturulmuş olacaktır? Kabulün müşterinin kredi kartının borçlandırılmasıyla yapılması durumunda, sözleşmenin oluşum yeri ödemenin yapıldığı yerdir. Kabulün malın teslimatı ile oluştuğu

durumlarda ise sözleşmenin oluşum yeri malın teslim edildiği yerdir.

Satış sözleşmesi malın elde olmadığı, hasar gördüğü yada stokta bulunmadığı durumda oluşturulmuş ise müşteri tüccara tavır alarak sözleşmeyi iptal edebilir. Eğer sözleşme malın teslimatı üzerine yapıldı ve teslimatta dürüst olmayan bir durum meydana geldi ise bu durumda sözleşme, yasaya göre tüccarın aleyhine değerlendirilir. Sözleşmedeki belirsizliği önlemek için müşteri bu yapıda bir talepte bulunmalıdır. İptal etme şartlarında kullanılacak sözler itina ile seçilmelidir.

Sözleşme Yapan Tarafların Emniyeti

Sözleşme yapan taraflardan bir kişi eğer reşit değilse (minör) sözleşme geçerli olmayabilir. Bu durumda minörün yaş ve anlayış seviyesine göre değerlendirme yapılır. Reşit olmayan biriyle sözleşme yapma olasılığını ortadan kaldırmak için, online tüccarlar sadece kredi kartı sahipleriyle alışveriş yapmaktadırlar. Yaş belirleme açısından yetersiz olsa da tüccarlar bu riski göze almaya razıdırlar.

Şartların Kesinliđi

Bir online sözleşmede tüccar sözleşmenin şartlarına müşterinin dikkatinin çekildiğini kanıtlayabilmelidir. Sözleşmenin müşteri tarafından imzalanmış olması tüccarın sözleşmede yer alan bütün şartlardan hak iddia edebileceği anlamına gelmez. Sonradan sorun çıkma ihtimalini en aza indirmek için satıcı, akdin imzalanması sırasında veya imzalanmadan önce alıcıların (müşterilerin) akdin şartlarına razı olduğunu belirtmesini temin etmelidir.